

Sygn. akt VI U 952/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 r. w S.

sprawy K. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

z udziałem G. O., L. P., O. P., S. P., M. P., L. P., S. P., S. P., N. R. (1), O. R., T. S., J. S., I. S.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołań K. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 25 marca 2014 roku, nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...),

I. **oddala odwołania;**

II. **zasądza od K. L. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 780 (siedmuset osiemdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **T. S. (1)** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 4 listopada 2009 r. do 1 grudnia 2009 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem był wyplot wianków zielonych, wyrób stroików.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **N. R.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 2 listopada 2010 r. do 19 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem był wyplot wianków zielonych.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **I. S.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 12 października 2009 r. do 11 listopada 2009 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem był wyplot wianków zielonych.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **O. R.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 7 października 2010 r. do 19 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, strojenie bukietów, sortacja krzewów.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **J. S.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 października 2010 r. do 14 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, sortacja.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **O. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 7 października 2010 r. do 19 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, sortacja i strojenie wianków.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **L. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 4 października 2010 r. do 7 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, strojenie bukietów, sortacja krzewów.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **S. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 13 października 2010 r. do 26 października 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, obróbka i strojenie stroików.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **L. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od 5 października 2009 r. do 10 grudnia 2009 r., od 18 lutego 2010 r. do 29 marca 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowy cywilnoprawne, których przedmiotem były: wykonanie wianków zielonych, sortacja krzewów ozdobnych.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **G. O.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 3 listopada 2008 r. do 27 listopada 2008r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których

wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków zielonych, obróbka i cięcie krzewów ozdobnych.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **M. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 31 października 2010 r. do 8 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem był wyplot wianków.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **S. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 4 października 2010 r. do 19 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem były: wyplot wianków, strojenie bukietów.

Decyzją z dnia 25 marca 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że **S. P.** jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek K. L. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 31 października 2010 r. do 8 listopada 2010 r. Jako podstawę do wydania takiej decyzji wskazano ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatniczki, z których wynika, że zawarła ona z zainteresowaną umowę cywilnoprawną, której przedmiotem był wyplot wianków.

W uzasadnieniu wszystkich powyższych decyzji organ rentowy wskazał, że zawarte przez strony umowy miały cechy umów starannego działania, brak było w nich indywidualnie oznaczonego rezultatu, nie określono ilości prac przed ich wykonaniem. Wskazano nadto, że zainteresowane wykonywały prace w miejscu określonym przez płatnika oraz pod jego zwierzchnim nadzorem i kontrolą. Ponadto w ocenie organu rentowego płatnik nie wykazał niepowtarzalnego charakteru pracy wykonywanej przez zainteresowane, gdyż każda z zainteresowanych osiągała taki sam rezultat, tj. wykonywała takie same wianki. Wysokość wynagrodzenia była uzależniona od rodzaju stroika i ilości wykonanych sztuk. Przy zawieraniu umowy ani zainteresowane ani płatnik nie były w stanie określić jaki rezultat zostanie osiągnięty. Mając na uwadze powyższe organ rentowy uznał, że mimo iż strony nazwały pisemne umowy umowami o dzieło, faktycznie stanowiły one umowę o świadczenie usług, do których w oparciu o przepis art. 750 k.c. należy stosować przepisy o zleceniu.

Odwołania od powyższych decyzji złożyła płatniczka K. L. (1), zarzucając organowi rentowemu nieuzasadnione przyjęcie, że zainteresowane powinny być objęte ubezpieczeniem społecznym jako zleceniobiorcy, podczas gdy strony zawarły umowy o dzieło. W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik płatniczki powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i poglądy doktryny, zwracając uwagę na indywidualny charakter prac wykonywanych przez zainteresowane. Podkreślił, że przedmiotem zawartych umów było wykonanie stroików świątecznych w postaci wianków. Rezultatem pracy zainteresowanych w przypadku przedmiotu umów określonego jako „wyplot wianków, strojenie” były gotowe stroiki, o konkretnych, niepowtarzalnych parametrach, które stanowiły samodzielny finalny produkt o autonomicznej wartości handlowej. Pełnomocnik odwołującej się podkreślił, że przedmiot umów był każdorazowo doprecyzowany uprzednimi ustnymi ustaleniami stron poprzez wskazanie, że dzieło ma zostać wykonane zgodnie z opisem, rysunkiem lub zdjęciami dostarczonymi przez płatnika składek. Podkreślono, że skoro płatnik składek dostarczył zainteresowanym wzór, zdjęcie stroika, to potwierdza to, że celem i zamiarem stron umowy było wykonanie stroików zgodnie z tym wzorem, a w konsekwencji należy przyjąć, że rezultatem łączących strony umów było wykonanie wianków o niepowtarzalnych indywidualnych parametrach takich jak: rozmiar, sposób mocowania podstawy, materiały użyte do wykonania stroika, elementy dekoracji. Dalej pełnomocnik odwołującej się wskazał, że wbrew ustaleniom organu rentowego pomiędzy stronami umów cywilnoprawnych nie istniał również żaden stosunek zależności lub podporządkowania. Zainteresowane wykonywały prace w dowolnych godzinach, według swojego uznania, nie były rozliczane z ilości przepracowanych godzin i nie podpisywały listy obecności. Wykonywanie dzieła następowało w hali udostępnionej przez płatnika składek, dostępnej w godzinach, w których

przedstawiciel płatnika odbierający dzieła obecny był na miejscu. Sam proces formowania, wyplotu oraz strojenia wianków nie podlegał jakiegokolwiek kontroli i był uzależniony wyłącznie od uznania zainteresowanych. Pełnomocnik odwołującej się zaakcentował również, że wysokość wynagrodzenia była określana w zależności od rodzaju stroika i ilości wykonanych sztuk, a nie od czasu pracy poświęconego na ich wykonanie. Wypłata wynagrodzenia następowała bowiem po osiągnięciu konkretnego rezultatu, tj. gotowych stroików świątecznych. Bez realizacji tego rezultatu zainteresowane nie otrzymałyby wynagrodzenia, Na zakończenie pełnomocnik odwołującej się wskazał, że istniała obiektywna możliwość poddania umówionego przez strony rezultatu (wianka świątecznego) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Wykonane przez zainteresowane wianki obarczone byłyby taką wadą, np. gdyby nie miały cech trwałości niezbędnych dla tego typu wyrobów, zostałyby wykonane niewłaściwie lub niezgodnie ze wzorem wskazanym przez płatniczkę. Pełnomocnik odwołującej się podkreślił przy tym, że rezultat pracy zainteresowanych był poddawany badaniu przez przedstawiciela płatnika składek, polegającym na zbadaniu czy wpleciony stroik odpowiadał założonym przez strony cechom. Pozytywny wynik owego badania decydował o odbiorze dzieła oraz wypłacie wynagrodzenia należnego za jego wykonanie. W przypadku stwierdzenia wad zainteresowane musiałyby te wady usunąć.

Mając na uwadze powyższe pełnomocnik płatniczki wniósł o zmianę decyzji poprzez stwierdzenie, że zainteresowane nie podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu oraz o zasądzenie na rzecz odwołującej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań w całości, z argumentacją jak w zaskarżonych decyzjach. Dodatkowo zgłosił wniosek zasądzenia na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarządzeniem z dnia 13 czerwca 2014 r. ustanowiono dla nieznanymi z miejsca pobytu S. P., S. P., M. P., G. O., L.P., S. P., L.P., O. P., I. S., O. R., I. S., N. R., T.S.kuratora w osobie pracownicy Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – K. H.. Pismem procesowym z dnia 3 lipca 2014 r. kurator wyznaczona dla zainteresowanych w niniejszej sprawie poparła wykładnię przepisów i ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania zaskarżonej decyzji oraz argumentację przedstawioną przez organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie. W związku z powyższym wniosła o oddalenie odwołań w całości oraz przyznanie na swoją rzecz kosztów sądowych według norm przepisanych.

Postanowieniami z dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Następnie, postanowieniem z dnia 7 października 2014 r. sąd połączył niniejszą sprawę do wspólnego rozpoznania, ale odrębnego wyrokowania ze sprawą o sygnaturze VI U 225/14.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. L. (1) w latach 2008-2010 prowadziła działalność gospodarczą pod firmą „(...)” w miejscowości (...), (...)-(...) T..

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej K. L. (1) zajmowała się we wskazanym okresie wyrobem różnego rodzaju stroików okazjonalnych z naturalnych produktów (słomy, siana, wikliny, krzewów iglastych, itp.). Zlecenia na stroiki K. L. otrzymuje na wiosnę i jesienią, przy czym nie wie z góry jaką ilość i jaki rodzaj stroików będzie w danym okresie wykonywała, gdyż zależy to od poszczególnego zlecenia.

Dowody:

- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11-15 akt kontroli ZUS;
- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 554-560 akt sprawy.

K. L. (1) w latach 2008-2010 zatrudniała pracowników na podstawie umów o pracę, jak również na podstawie umów cywilnoprawnych (umów zlecenia oraz umów o dzieło).

W latach 2008-2010 K. L. na podstawie umowy o pracę zatrudniała m.in. T. P., A. S. oraz B. C. na stanowiskach pracownika produkcyjnego. Do ich obowiązków należało wykonywanie maszynowo podstaw słomianych w formie kólek.

Na podstawie umowy zlecenia K. L. zatrudniała N. K., która zajmowała się pracami biurowymi.

Umowy cywilnoprawne zatytułowane „umowy o dzieło” K. L. zawierała w okresie sezonu, tj. przed świętami Wielkanocnymi oraz przed świętami Bożego Narodzenia, przeważnie na okres ok. 1 - 1,5 miesiąca (luty –marzec i październik-grudzień).

Umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło K. L. zawierała zarówno z obywatelkami Polski, jak i z obywatelkami Ukrainy. Obowiązki Polek i Ukrainek niczym się nie różniły. W ramach umów „o dzieło” zarówno Polki, jak i Ukrainki wykonywały te same prace przy wyrobie wianków. W 2008 r. K. L. zatrudniała 20 Polek oraz 20 Ukrainek. W 2009 r. zatrudniała 22 Polki i 82 Ukrainki. Od 2010 r. na podstawie takich umów zatrudniała 18 Polek oraz przede wszystkim Ukrainki (łącznie 126 umów).

Treść umów „o dzieło” zawieranych przez K. L. z Polkami oraz Ukrainkami była taka sama. W treści umów „o dzieło” zawieranych z Polkami ich przedmiot określano m.in. jako: „wyplot wianków wiosennych”, „wyplot wianków zielonych”, „wyplot wianków”, „prace przy produkcji wianków zielonych”, „prace przy produkcji wianków”, „wykonanie wianków wiosennych, sortacja krzewów ozdobnych”, „cięcie i obróbka krzewów ozdobnych, wyrób wianków”. Z kolei w treści umów łączących płatniczkę z Ukrainkami ich przedmiot określano jako: „wyplot wianków”, „wyplot wianków zielonych”, „wyplot wianków, strojenie”, „wyplot wianków, strojenie bukietów, sortacja krzewów”, „wyplot wianków zielonych z nobilisu, sortacja krzewów ozdobnych”, „wyplot wianków zielonych oraz obróbka krzewów ozdobnych”, „wyplot wianków zielonych oraz obróbka, sortacja krzewów ozdobnych”, „wyplot wianków, dekorowanie”, „wyplot wianków wiosennych, sortacja krzewów ozdobnych”, „wyplot wianków zielonych, sortacja”, „wyplot wianków, segregacja i ciecie krzewów”.

Wysokość wynagrodzenia Polek oraz Ukrainek w 2008 r. określano wpisując w umowach „akord”, natomiast od 2009 r. we wszystkich umowach określano cenę za 1 sztukę.

Dowody:

- protokół kontroli ZUS– k. 1237 – 1273 akt kontroli;
- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11 15 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. D. – k. 89-91 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka E. S.- k. 99-101 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka M. G. - k. 103-105 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. F. - k. 107-109 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka T. K.- k. 111-113 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. K.- k. 115-117 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka W. P.- k. 119-121 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. S.- k. 123-125 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka Z. T. - k. 127-129 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka J. W. - k. 131-133 akt kontroli;
- karty wynagrodzeń – k. 139 akt kontroli;
- umowy „o dzieło” zawarte z Polkami – k. 187 -345 akt kontroli;
- umowy „o dzieło” zawarte z Ukrainkami” – k. 345-1233 akt kontroli;
- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy;
- zeznania świadka T. P. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 356-360v akt sprawy;
- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372 akt sprawy.

Przed podpisaniem z daną osobą umowy cywilnoprawnej – „umowy o dzieło” - K. L. informowała ją jedynie ogólnie na czym polegać będzie jej praca, wskazywała czas wykonania i stawkę wynagrodzenia. Informowała również zainteresowane, że będą pracować w ramach umowy o dzieło. Zdarzało się, że pisemne umowy cywilnoprawne K. L. zawierała dopiero po kilku dniach pracy, po wstępnym przeszkoleniu danej osoby co do metody wykonywania stroików.

Osoby zatrudniane na podstawie umów cywilnoprawnych nie były informowane przy podpisywaniu umowy (z góry) o rodzaju oraz ilości wianków (stroików), które będą zobowiązane wykonać w okresie obowiązywania umowy. Nie mogły zatem nawet w przybliżeniu przewidzieć ile konkretnie zarobią, gdyż nie wiedziały ile wianków wykonają w okresie obowiązywania umowy. Także płatniczka zawierając umowy nie była w stanie z góry oszacować ile wianków lub stroików oraz jakiego rodzaju zostanie wykonanych przez zainteresowane, gdyż ilość ta była uzależniona od bieżących zleceń jakie otrzymywała K. L. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Osoby wykonujące umowy cywilnoprawne po podpisaniu umów miały wyłącznie świadomość, że wysokość ich wynagrodzenia będzie zależała od ilości sporządzonych stroików świątecznych (jak przy wynagrodzeniu akordowym).

Dowody:

- zastrzeżenia do protokołu kontroli z 3.01.2012 r. – k. 1636 akt kontroli ZUS;
- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11 15 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. D. – k. 89-91;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka E. S.- k. 99-101 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka M. G. - k. 103-105 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. F. - k. 107-109 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka T. K.- k. 111-113 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. K. - k. 115-117 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka W. P.- k. 119-121 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. S.- k. 123-125 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka Z. T. - k. 127-129 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka J. W.- k. 131-133 akt kontroli;

- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372

Wykonywanie wianków (wyplot wianków) polegało na przygotowaniu stroików (jesienią z iglaków, a wiosną z bukszpanu) oraz ich dekorowaniu np. szyszkami, bombkami. Prace nie miały skomplikowanego charakteru i nie wymagały specjalnych umiejętności.

Zainteresowane wykonywały dla K. L. kilka modeli wianków, pomiędzy którymi nie było dużych różnic. Różnice polegały w zasadzie wyłącznie na zmianie sposobu ułożenia gałązek, innych dekoracjach na wianku, braku dekoracji. Wianki produkowano w dwóch rozmiarach (25 cm i 30 cm).

Dowody:

- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy;

- zeznania świadka T. P. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 356-360v akt sprawy;

- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372 akt sprawy;

- zeznania świadka Ł. L. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 372-374 akt sprawy.

Osoby zatrudniane na podstawie umów „o dzieło” na bieżąco (każdego dnia przed przystąpieniem do pracy) miały przekazywane informacje o tym jaki rodzaj wianka mają wykonywać. Każdego dnia przed przystąpieniem do wykonywania prac K. L. lub w jej zastępstwie T. P. pokazywały wzór stroika do wykonania i omawiały sposób jego wykonania. Osoby zatrudniane na podstawie umów „o dzieło” dysponowały również zdjęciem wzorcowego wieńca.

Dowody:

- zastrzeżenia do protokołu kontroli z 3.01.2012 r. – k. 1636 akt kontroli;

- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11-15 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. D. – k. 89-91 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka E. S. - k. 99-101 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka M. G. - k. 103-105 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. F. - k. 107-109 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka T. K. - k. 111-113 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. K. - k. 115-117 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka W. P. - k. 119-121 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. S. - k. 123-125 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka Z. T.- k. 127-129 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka J. W.- k. 131-133 akt kontroli;

- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy;

- zeznania świadka T. P. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 356-360v akt sprawy;

- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372 akt sprawy.

Osoby, z którymi zawarto umowy „o dzieło” wykonywały powierzone im prace na hali produkcyjnej płożonej w T. w dniach od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8 do 16. W październiku zdarzało się, że prace wykonywano na dwie zmiany w godzinach od 8.00 do 17.00 i od 20.00 do 5.00. Wyznaczone godziny były skorelowane z funkcjonowaniem zakładu płatnika i dostępnością hal produkcyjnych. Na terenie tych hal udostępniano osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych materiały do wykonywania wieńców.

Dowody:

- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11 - 15 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. D. – k. 89-91 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka E. S. - k. 99-101 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka M. G. - k. 103-105 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. F. - k. 107-109 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka T. K. - k. 111-113 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. K. - k. 115-117 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka W. P. - k. 119-121 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. S. - k. 123-125 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka Z. T. - k. 127-129 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka J. W. - k. 131-133 akt kontroli;
- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy.

K. L. oraz T. P. były obecne na hali produkcyjnej przez cały dzień pracy. K. L. oraz T. P. na bieżąco ustalały postępy prac osób wykonujących stroiki Na koniec dnia K. L. lub T. P. dokonywały odbioru prac, zliczając ilość wykonanych przez daną osobę wianków oraz sprawdzając czy zostały one wykonane zgodnie z modelem. Jeżeli wianek nie był wykonany prawidłowo, osoba która go wykonała musiała go poprawić. Odbiór był dokonywany dopiero po przedstawieniu niewadliwego stroika.

Dowody:

- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11-15 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. D. – k. 89-91 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka E. S.- k. 99-101 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka M. G. - k. 103-105 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka B. F.- k. 107-109 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka T. K.- k. 111-113 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. K.- k. 115-117 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka W. P.- k. 119-121 akt kontroli;

- protokół przesłuchania w charakterze świadka D. S.- k. 123-125 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka Z. T.- k. 127-129 akt kontroli;
- protokół przesłuchania w charakterze świadka J. W.- k. 131-133 akt kontroli;
- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy;
- zeznania świadka T. P. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 356-360v akt sprawy;
- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372 akt sprawy;
- zeznania świadka Ł. L. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 372-374 akt sprawy.

Poza wykonywaniem stroików świątecznych do zadań zatrudnionych na podstawie umów „o dzieło” Ukrainek należała również „sortacja” (nazywana w umowach także „sortacją krzewów”), tj. przygotowywanie bukietów z gałęzi krzewów ozdobnych rosnących na polu należącym do K. L.. Polegało to na tym, że osoby zatrudnione w danym momencie u płatniczki na podstawie umów „o dzieło” szły grupą na pole i wycinały gałęzie, które następnie zносиły do jednego namiotu, gdzie przerabiała je: najpierw docinając do określonych wymiarów, a następnie wiążąc w bukiety. Na jeden bukiet składało się 100 patyków (gałązek). Bukiety były przygotowane według wzorów, które przedstawiała zainteresowanemu K. L..

Strony nie uzgadniały z góry ile konkretnie bukietów mają wykonać poszczególne osoby. Wysokość wynagrodzenia zależała jednak od ilości posortowanych bukietów.

Dowody:

- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy;
- zeznania świadka T. P. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 356-360v akt sprawy;
- zeznania świadka G. B. w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 360v-372 akt sprawy.

K. L. zapewniała Ukrainkom zakwaterowanie, z tym że obciążała je kosztami eksploatacyjnymi (woda, gaz, ogrzewanie).

Dowody:

- protokół przesłuchania K. L. (1) – k. 11-15 akt kontroli;
- listy potrąceń – k. 173-185 akt kontroli;
- zeznania K. L. (1) w wersji elektronicznej oraz transkrypcja k. 350-356, 374-378 akt sprawy.

W dniu 4 listopada 2009 r. J. S. działający jako pełnomocnik K. L. (1) prowadzącej działalność gospodarczą („(...)”) i **T. S. (1)** zawarli pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyrób wianków zielonych, wyrób stroików zielonych”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 1 grudnia 2009 r. (§ 1). Przewidziano, że do wykonania dzieła zamawiający powierzy materiał i pomieszczenie (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 1 grudnia 2009 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 500 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 4.11.2009 r. oraz rachunek – k. 1069 akt kontroli.

W dniu 2 listopada 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **N. R.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być „wyplot wianków”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że do wykonania dzieła zamawiający powierzy materiał (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 19 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 800 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 2.11.2010 r. oraz rachunek – k. 1061 akt kontroli.

W dniu 12 października 2009 r. J. S. działający jako pełnomocnik K. L. (1) prowadzącej działalność gospodarczą („(...)”) i **I. S.** zawarli pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być „wyplot wianków zielonych”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 20 grudnia 2009 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał i pomieszczenia do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 11 listopada 2009 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 200 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 12.10.2009 r. oraz rachunek – k. 1131 akt kontroli.

W dniu 7 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **O. R.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków, strojenie bukietów i sortacja krzewów”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 19 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1300 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 7.10.2010 r. oraz rachunek – k. 1065 akt kontroli.

W dniu 16 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **J. S.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków, sortacja”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że do wykonania dzieła zamawiający powierzy materiał (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i

złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 14 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 400 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 16.10.2010 r. oraz rachunek – k. 1073 akt kontroli.

W dniu 7 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **O. P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków, strojenie wianków, sortacja wianków”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że do wykonania dzieła zamawiający powierzy materiał (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 19 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 700 zł brutto. Płatnik wypłacił zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 7.10.2010 r. oraz rachunek – k. 985 akt kontroli.

W dniu 4 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **L.P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków, strojenie bukietów, sortacja krzewów”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 14 listopada 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 7 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 300 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 4.10.2010 r. oraz rachunek – k. 1001 akt kontroli.

W dniu 13 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **S. P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków, strojenie stroików”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 listopada 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 26 października 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 200 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 13.10.2010 r. oraz rachunek – k. 1005 akt kontroli.

W dniu 5 października 2009 r. J. S. działający jako pełnomocnik K. L. (1) prowadzącej działalność gospodarczą („(...)”) i **L.P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być: „wyplot wianków zielonych, sortacja krzewów”. Przewidziano, że materiał i sekator do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 10 grudnia 2009 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 500 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

W dniu 18 lutego 2010 r. strony zawarły kolejną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. Jej postanowienia pozostały bez zmian w porównaniu z postanowieniami wcześniejszej umowy, z tą tylko różnicą, że przedmiot umowy określono jako „wyplot wianków, sortacja krzewów ozdobnych”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 30 marca 2010 r. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 1,50 zł/szt brutto.

W dniu 29 marca 2010 r. zainteresowana za wykonanie tej umowy wystawiła rachunek określający wynagrodzenie na kwotę 500 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowody:

- umowa z 5.10.2009 r. oraz rachunek – k. 979 akt kontroli;
- umowa z 18.02.2010 r. oraz rachunek – k. 981 akt kontroli.

W dniu 3 listopada 2008 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **G. O.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być „wykonanie wianków zielonych oraz obróbka i cięcie krzewów”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2008 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę „AKORD” w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 27 listopada 2008 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 400 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 73.11.2008 r. oraz rachunek – k. 971 akt kontroli.

W dniu 31 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **M. P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być „wyplot wianków”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 8 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 297 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 31.10.2010 r. oraz rachunek – k. 993 akt kontroli.

W dniu 4 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **S. P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być

„wyplot wianków, strojenie bukietów”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 19 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 950 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 4.10.2010 r. oraz rachunek – k. 989 akt kontroli.

W dniu 31 października 2010 r. K. L. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej („(...)”) i **S. P.** zawarły pisemną umowę zatytułowaną „umowa o dzieło”. W treści dokumentu wskazano, że przedmiotem umowy ma być „wyplot wianków”. Strony ustaliły termin wykonania prac na dzień 22 grudnia 2010 r. (§ 1). Przewidziano, że materiał do wykonania dzieła powierzy zamawiający (§2). W § 3 umowy wskazano, że za wykonane dzieło „zamawiający” zapłaci „wykonawcy” kwotę 1,50 zł/szt. brutto płatne w terminie 14 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. Wskazano że od w/w wynagrodzenia odliczona zostanie należna zaliczka na podatek dochodowy. Dla zmiany umowy zastrzeżono formę pisemną (§ 4). Wskazano, że w sprawach nieuregulowanych w umowie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu w części dotyczącej umowy o dzieło (§ 5).

Zainteresowana w dniu 8 listopada 2010 r. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 150 zł brutto. Płatniczka wypłaciła zainteresowanej kwotę określoną w rachunku w tym samym dniu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa z 31.10.2010 r. oraz rachunek – k. 1029 akt kontroli.

Zainteresowane nie zostały zgłoszone przez płatnika do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego.

Niesporne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania okazały się bezzasadne.

Przedmiotem niniejszego postępowania była zasadność objęcia zainteresowanych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy świadczonej przez nie na rzecz płatnika K. L. (1) w okresach wskazanych w decyzjach dotyczących poszczególnych zainteresowanych.

Stan faktyczny niniejszej sprawy został ustalony przez sąd na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach kontroli ZUS. Ich autentyczność nie była w niniejszej sprawie kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu, stąd też uznano je wiarygodny materiał dowodowy. Prymat wiarygodności przyznał sąd także zeznaniom świadka G. B. i T. P., które były spójne, konsekwentne i zbieżne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Świadek G. B. była przy tym w latach 2008-2010 pracownicą K. L. (1), zatrudnioną na podstawie tożsamyh umów jakie płatniczka zawierała z zainteresowanymi w niniejszej sprawie, tj. na podstawie umów cywilnoprawnych zatytułowanych „umowy o dzieło”, których przedmiotem podobnie jak w przypadku zainteresowanych były kolejno: wykonanie wianków zielonych oraz obróbka krzewów ozdobnych (w 2008 r.), wyrób wianków zielonych, sortacja krzewów (w 2009 r.) oraz wykonanie wianków wiosennych sortacja krzewów ozdobnych (w 2010 r.; vide: k. 377-381 akt kontroli ZUS). Świadek ta miała zatem bezpośrednią wiedzę odnośnie obowiązków powierzanych wówczas innym osobom zatrudnianym na podstawie takich umów. W ocenie sądu świadek ta w swoich zeznaniach nie pomijała żadnych okoliczności, zdając pełną relację z przebiegu zdarzeń w związku z wykonywaniem przez nią łączących ją z K. L. (1) umów. Z kolei świadek T. P. była pracownicą K. L., która była zawsze obecna na hali produkcyjnej, gdzie zajmowano się wyrobem wianków; była także osobą upoważnioną do omawiania techniki wykonywania tychże wianków, jak również do odbioru wykonanych prac, zatem również miała wiedzę o charakterze prac wykonywanych przez zainteresowane. Sąd dał również wiarę

zeznaniom świadka Ł. L., chociaż okazały się one mało przydatne dla rozstrzygnięcia, gdyż świadek ten nie miał wiedzy na temat zasad rozliczania się płatniczki z zainteresowanymi, czy też na temat bezpośrednich uzgodnień między płatniczką a osobami, z którymi zawierano umowy cywilnoprawne zatytułowane „umowy o dzieło”. Świadek z własnych obserwacji miał jedynie wiedzę na temat procesu produkcji wianków i bukietów.

Dodatkowo analizując stan faktyczny w niniejszej sprawie sąd oparł się na dokumentach w postaci protokołów zeznań świadków (Polek, które były zatrudnione na podstawie tożsamyh umów jak zainteresowane w niniejszej sprawie) i K. L. (1) złożonych przed organem rentowym. W ocenie sądu było to w zaistniałych okolicznościach możliwe i nie prowadziło do obejścia zasady bezpośredniości przeprowadzania dowodów, tym bardziej że żadna ze stron procesu nie zakwestionowała prawdziwości wyjaśnień złożonych przez płatniczkę oraz świadków w toku postępowania kontrolnego prowadzonego przez ZUS.

W zakresie zbieżnym z zebranyh w sprawie materiałem dokumentarym sąd uznał także za wiarygodne zeznania K. L. (1), odmawiając im waloru wiarygodności jedynie w tej części, w której płatniczka podnosiła, iż pracownice zatrudnione przez nią na podstawie umów o dzieło już w chwili zawierania kontraktów miały dokładnie określony przedmiot umowy (znały ilość i rodzaj wianków oraz bukietów, które będą zobowiązane wykonać). Powyższe nie koresponduje bowiem – zdaniem sądu – z pozostałym materiałem dowodowym.

Na tle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bezspornym pozostawał w zasadzie tylko fakt, że zainteresowane, w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami, wykonywały na rzecz płatniczki czynności związane z produkcją wianków świątecznych oraz bukietów z gałęzi ozdobnych krzewów otrzymując w zamian wynagrodzenie. Spór dotyczył zaś tego na jakich zasadach zainteresowane owe czynności wykonywały – czy w sposób odpowiadający wykonywaniu umowy o dzieło, czy też – jak twierdził organ rentowy - umowy zlecenia. Powyższe ustalenia miały istotne znaczenie dla określenia, czy zainteresowane powinny być objęte – w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach – ubezpieczeniami społecznymi, z obowiązkiem odprowadzenia przez płatnika stosownych składek.

Stosownie do treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie wynikający z Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegały, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej były osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegały osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym nie podlegał natomiast pracownik wykonujący pracę na podstawie umowy o dzieło.

Jakkolwiek w polskim prawie obowiązuje zasada swobody zawierania umów, to jednak w postępowaniu przed sądem dopuszczalne jest badanie rzeczywistego charakteru prawnego łączącej strony umowy. W szczególności sąd ma obowiązek badać, czy dane postanowienia zawarte w umowie, czy też okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczone zgodnie z art. 353¹ k.c. m.in. przez kryteria właściwości – natury stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy. Oceniając charakter umów należy brać więc pod uwagę nie tylko postanowienia przyjęte przez strony (mogące celowo stwarzać pozór zawarcia innej umowy), lecz także faktyczne warunki ich wykonywania. Nazwa umowy nie może zatem automatycznie przesądzać o jej charakterze. W tym celu zasadnym było zbadanie zarówno postanowień umownych, jak i praktycznych aspektów wykonywania zawartych umów.

Mając na uwadze powyższe w niniejszej sprawie najistotniejszym zadaniem sądu okazała się ocena rzeczywistego charakteru czynności wykonywanych przez zainteresowane i ustalenie, czy w ramach zawieranych umów wykonywały

one określone „dzieła”, czy też tylko świadczyły na rzecz płatniczki usługi w zakresie prac przy wyrobie wianków świątecznych oraz bukietów, o charakterze zbliżonym do zlecenia.

Stosownie do treści przepisu art. 627 Kodeksu cywilnego, przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. W wypadku wskazanej umowy cywilnoprawnej niezbędne jest aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Jednocześnie w wypadku umowy o dzieło bez znaczenia pozostaje rodzaj i intensywność świadczonej w tym celu pracy i staranności, przy czym wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków (nie jest to jednak warunek sine qua non). Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony. Określenie to może nastąpić przy użyciu różnych metod, jak np. z zastosowaniem obiektywnych jednostek metrycznych, przez zestawienie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków, przez opis.

Od umowy o dzieło odróżnić należy umowę o świadczenie usług (art. 750 k.c.), do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Spełnieniem świadczenia jest samo działanie w kierunku osiągnięcia danego rezultatu. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 26 stycznia 2006r., III AUa 1700/05, OSA 2008, z. 3, poz. 5, stwierdził, że jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (podobnie SN w wyroku z 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 63). Należy jednak pamiętać, że – na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) – wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam fakt więc, że zleceniodawca przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (innymi słowy, bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło. Nadzór nad wykonywaniem czynności przewidzianych umową, oraz określenie miejsca i sposobu pracy typowe są raczej dla umowy o świadczenie usług, gdzie liczy się bieżąca staranność pracy i wykonywanie poszczególnych czynności zgodnie ze wskazaniem kontrahenta i w sposób przez niego oznaczony, nie zaś dla umowy o dzieło, gdzie liczy się jedynie rezultat w postaci wykonanego dzieła. W przypadku umowy o dzieło występuje większa swoboda organizacyjna wytwórcy. W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że umowę której przedmiotem są usługi w szerokim tego słowa znaczeniu nie można uznać za umowę o dzieło, lecz umowę o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, LEX nr 470956). W wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (sygn. akt I ACa 83/08, Lex nr 466437) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyjaśnił natomiast, że wykonywanie powtarzalnych czynności - usług w pewnym przedziale czasowym, nie może zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło z uwagi na ciągłość czynności.

W ocenie sądu, w niniejszej sprawie na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należało uznać, że strony zawarły umowy o świadczenie usług, a nie umowy o dzieło.

Po pierwsze, w ocenie sądu w toku procesu ustalono jasno, iż w dacie zawierania poszczególnych umów zainteresowane oraz płatniczka nie porozumiały się co do tego, że zadaniem zainteresowanych miało być wykonanie ściśle określonego „dzieła”. Takie ustalenie wymagałoby bowiem wykazania, że obie strony tej samej umowy zgodnie dążyły do osiągnięcia tego samego celu. Z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynika jednak coś zgoła innego.

W tym miejscu wymaga podkreślenia, iż sąd przyjął, że co do zasady wykonanie wianka czy bukietu mogłoby być przedmiotem umowy o dzieło. W analizowanych przypadkach brak było jednak podstaw do uznania, że rzeczywiście w ramach łączących strony umów zainteresowanym powierzono wykonanie konkretnych dzieł. Sąd uznał bowiem, że przedmiot łączących zainteresowane z płatniczką umów nie został wystarczająco doprecyzowany, by można było

uznać, że umowy te dotyczyły wykonania konkretnych, zindywidualizowanych „dzieł”. Za decydujące w tym zakresie sąd uznał zeznania G. B. oraz T. P. (złożone w toku procesu w niniejszej sprawie), jak również – pomocniczo – zeznania świadków - Polek, które były zatrudniane przez K. L. na podstawie tożsamyh umów jak zainteresowane w niniejszej sprawie (złożone przed organem rentowym). Dodatkowo sąd posiłkował się treścią umów zawieranych przez płatniczkę zarówno z zainteresowanymi, jak również z pozostałymi osobami, którym powierzano tożsame prace jak zainteresowanym w latach 2008-2010.

Sąd miał także na względzie, iż przedmiot umowy o dzieło może być określony w różny sposób i różny może być stopień dokładności tego określenia, pod warunkiem że nie budzi on wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. Zgodnie z trafnym w tym zakresie stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 5 marca 2004 r. (I CK 329/03, niepubl.), zasadniczy w tej materii przepis art. 627 k.c. wskazuje tylko na potrzebę „oznaczenia dzieła” i dopuszcza określenie świadczenia ogólnie, w sposób nadający się do przyszłego dookreślenia na podstawie wskazanych w umowie podstaw lub bezpośrednio przez zwyczaj bądź zasady uczciwego obrotu (art. 56 k.c.). Przy dziełach skomplikowanych, poza określeniem wszystkich istotnych cech dzieła niezbędna jest w szczególności dalsza indywidualizacja jego przedmiotu w postaci rozwiniętego opisu rezultatu pod względem technicznym, funkcjonalnym bądź estetycznym.

Odnosząc powyższe do „umów o dzieło” łączących zainteresowane z K. L. w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, należy wskazać, że już z pobieżnej lektury umów wynika, iż ich przedmiot został ujęty zbyt ogólnie i nie został zindywidualizowany. Przedmiot ten nie został również ustalony w sposób obiektywnie weryfikowalny. Jest to istotne o tyle, że umowa o dzieło jako umowa rezultatu musi zawierać kryteria, w oparciu o które możliwa będzie weryfikacja jej wykonania. Oznacza to, że wykonujący musi wiedzieć w oparciu o jakie przesłanki (parametry) dane dzieło ma być wykonane. Przesłanki te muszą mieć charakter cech indywidualnych. Tymczasem analiza treści przedmiotowych umów nakazuje uznanie, że zabrakło w nich cech indywidualizujących powierzone prace.

Strony w pisemnych umowach posłużyły się bowiem terminami bardzo ogólnymi, wskazując że przedmiotem umowy ma być „wyrób wianków zielonych, wyrób stroików zielonych” (T. S.), „wyplot wianków” (N.R.), „wyplot wianków zielonych” (I.S.), „wyplot wianków, strojenie bukietów, sortacja krzewów” (O.R.), „wyplot wianków, sortacja” (J.S.), „wyplot wianków, strojenie wianków, sortacja wianków” (L. P.), „wyrób wianków, strojenie stroików” (S.P.), „wyplot wianków zielonych, sortacja krzewów” (L. P.), „wykonanie wianków zielonych oraz obróbka i cięcie krzewów” (G.O.), „wyplot wianków” (M.P.), „wyplot wianków, strojenie bukietów” (S.P.), „wyplot wianków” (S.P.). W umowach nie wskazano szczegółowych parametrów powierzonych do wykonania prac, w szczególności nie wskazano ile i jakiego rodzaju wianki i bukiety, będą zobowiązane wykonać w okresie obowiązywania umowy, jakie krzewy i gdzie będą sortować.

K. L. nie naprowadziła przy tym w ocenie sądu żadnego wiarygodnego dowodu, że ewentualnie strony przedmiot umów doprecyzowały ustnie przed przystąpieniem przez zainteresowane do wykonywania umów. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom K. L. w zakresie w jakim wskazywała, że ustnie informowała osoby zatrudniane na podstawie umów cywilnoprawnych przy podpisywaniu umowy (z góry) o rodzaju oraz ilości wianków (stroików), które będą zobowiązane wykonać w okresie obowiązywania umowy. Wyjaśnienia K. L. (1) nie znalazły bowiem potwierdzenia w zeznaniach świadka – G. B.. Z wyjaśnień tej świadek wynikało jednoznacznie, że przed podpisaniem z nią umowy „o dzieło” K. L. poinformowała ją jedynie ogólnie na czym polegać będzie praca oraz wskazała czas wykonania pracy i stawkę wynagrodzenia. Po podpisaniu umowy świadek miała wyłącznie świadomość, że wysokość jej wynagrodzenia będzie zależała od ilości sporządzonych stroików świątecznych, jak przy zatrudnieniu akordowym. Świadek przyznała przy tym, że nie mogła nawet w przybliżeniu przewidzieć ile konkretnie zarobi w okresie obowiązywania umowy, gdyż nie wiedziała ile wianków wykona. Podobnie zeznawały przesłuchiwane przed organem rentowym w charakterze świadków B. D., E. S., M. G., B. F., T. K., D. K., W. P., D. S., Z. T. oraz J. W., które były zatrudnione u K. L. (1) na takich samych warunkach jak zainteresowane. Osoby te wskazywały bowiem, że przed rozpoczęciem pracy nie wiedziały jakiego rodzaju wianki będą wykonywać oraz jaką ilość tych wianków mają zrobić. Wyjaśnienia te sąd uznał za miarodajne, nie dając wiary późniejszym twierdzeniom K. L. (1) (zgłaszanym dopiero w postępowaniu sądowym), że zainteresowane przed przystąpieniem do pracy dokładnie знаły rodzaj oraz ilości stroików, które będą zobowiązane wykonać w okresie obowiązywania umowy. Co więcej w zastrzeżeniach do protokołu kontroli również sama płatniczka

wskazała, że „ponieważ dzieł było dużo i nie można było jednoznacznie oszacować ile zostanie wykonanych, strony zawarły umowę na podstawie której określono termin wykonania dzieła” (k. 1363 akt kontroli ZUS).

W ocenie sądu brak indywidualizacji przedmiotu analizowanych umów jest poniekąd zamierzony i wynikał przede wszystkim z charakteru działalności gospodarczej prowadzonej przez K. L.. W swoich zeznaniach składanych przed organem rentowym K. L. przyznała, że umowy o dzieło zawierała w okresie kiedy sama otrzymywała zlecenia od kontrahentów na wykonanie stroików oraz wskazała, że z góry nigdy nie wie jaką ilość stroików będzie wykonywała. Podobnie w zastrzeżeniach do protokołu kontroli płatniczka wskazała, że „podczas zawierania umowy w formie pisemnej zamawiający nie mógł podać konkretnej liczby wianków, ponieważ nie wiedział jakie zapotrzebowanie będzie miał jego kontrahent (k. 1634 akt kontroli).

Tym samym nie można uznać, aby w analizowanym przypadku strony oznaczyły dzieło, jak wymaga tego przepis art. 627 Kodeksu cywilnego, tj. przy użyciu obiektywnych jednostek metrycznych. Żadna z umów łączących płatniczkę z zainteresowanymi nie dotyczyła bowiem wykonania konkretnej ilości wyrobów. Taki brak kryteriów określających pożądany przez zamawiającego wynik umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego było wykonywanie określonych czynności (wyplatanie wianków, układanie bukietów), a nie ich rezultat (konkretna ilość wianków oraz bukietów).

Nie bez znaczenia dla oceny spornych stosunków zobowiązaniowych pozostawał też fakt, iż polegały one na powtarzalnym wykonywaniu czynności tego samego rodzaju. Tworzenie wyrobów będących przedmiotem łączących strony umów, których produkcją zajmuje się K. L. odbywało się bowiem w ramach swoistego procesu produkcyjnego sezonowych wyrobów dekoracyjnych. Wykonanie wianków (wyplot wianków) polegało na przygotowaniu stroików (jesienią z iglaków, a wiosną z bukszpanu) oraz ich dekorowaniu np. szyszkami, bombkami. Nie było dużych różnic pomiędzy modelami wykonywanych wianków, gdyż polegały one tylko na zmianie sposobu ułożenia gałązek, innych dekoracjach na wianku, braku dekoracji. Wianki produkowano w dwóch rozmiarach (25 cm i 30 cm). Z kolei „sortacja”, „sortacja krzewów” i „segregacja” polegały na wykonywaniu bukietów z uprzednio naciętych gałęzi z krzewów ozdobnych rosnących na polu należącym do K. L.. Żadna z tych prac nie miała skomplikowanego charakteru i nie wymagała specjalnych umiejętności.

Oczywiście, czego sąd ma pełną świadomość, ustawodawca nie wyklucza możliwości tworzenia „dzieła” w procesie produkcyjnym. Nie wymaga też, aby każde dzieło było tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Wykonanie oznaczonego dzieła jest bowiem zwykle określonym procesem pracy (lub niekiedy – twórczości), o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do efektu (rezultatu) przyjętego przez strony w momencie zawierania umowy. Dzieło jest przy tym w każdym wypadku wytworem przyszłym, który w momencie zawarcia umowy nie istnieje, natomiast ma powstać w przyszłości ściśle określonej. Jedynie wyjątkowo zaś (na co wskazuje odniesienie do takiej sytuacji szczególnej regulacji art. 645 § 1 k.c.), wymaga się, by dzieło wykonywane było przez osobę obdarzoną jakimiś szczególnymi, osobistymi przymiotami. Cechą wyróżniającą w takim przypadku jest to by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Rezultatem nie może być przy tym czynność, a jedynie wynik tej czynności. Dzieło musi bowiem istnieć w postaci pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu (por. A. Brzozowski (w) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2005, s. 351-352). Mając to na uwadze, trzeba więc przyjąć, że wykonanie szeregu powtarzających się czynności, bez względu na to jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest cechą charakterystyczną dla umów zlecenia (gdy chodzi o czynności prawne) oraz dla umów o świadczenie usług. W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianych czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat.

Dodatkowo, przy ocenie umów tego rodzaju jak te, które były zawierane w niniejszej sprawie, nie można tracić z pola widzenia przybierającego coraz większe rozmiary zjawiska instrumentalnego traktowania umów o dzieło.

Na okoliczność tę zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, m.in. w wyroku z 26 marca 2013r. (sygn. akt II UK 201/12). W sprawie, w której wyrok ów został wydany, płatnik składek zawierał umowy o dzieło dotyczące przerobienia (m.in. odpestkowania) określonych ilości owoców. Na gruncie tego stanu faktycznego SN zwrócił uwagę, że „indywidualny charakter dzieła w takiej sytuacji nie może wyrażać się w ilości owoców”. Wskazał też, że „taki rezultat pracy nie stanowi cechy istotnej umowy o dzieło, gdyż wynika z pracy właściwej zwykłemu zatrudnieniu (pracowniczemu czy na podstawie umowy nienazwanej, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Każda umowa o dzieło należy do kategorii umów rezultatu, jednak nie każda umowa rezultatu może być podporządkowana przepisom umowy o dzieło. Sytuacja taka ujawnia się w przypadku instrumentalnego odwoływania się do umowy o dzieło, która nie stanowi podstawy (tytułu) podlegania ubezpieczeniom społecznym, dla uniknięcia składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji zatrudniania do zwykłej i powtarzalnej pracy. W przeciwnym razie nie byłoby ubezpieczeń społecznych dla takiej pracy. W stosunku pracy i w umowach nienazwanych, do których stosuje się przepisy o zleceniu, od zatrudnianego również wymaga się wykonania określonej ilości pracy (produktu).”

Podobnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 21 stycznia 2014r. (sygn. akt III AUa 813/13) zwrócił uwagę, że szereg prac, powierzanych do wykonania osobom fizycznym, może być wykonywanych zarówno w oparciu o umowę o pracę, jak i umowę o świadczenie usług lub umowę o dzieło. Podkreślił też, iż „w dobie, gdy podmioty zamawiające kierują się wyłącznie kryterium ceny, zawieranie umów o dzieło staje się powszechną praktyką”, po czym zwrócił uwagę, że „oczywiście popularność umowy o dzieło wynika z faktu, że z tytułu zawarcia takiej umowy nie powstaje obowiązek ubezpieczenia społecznego. O ile jest on z perspektywy zamawiającego korzystny, o tyle prowadzi do ukształtowania takiej zależności, iż wykonujący pracę nie uczestniczą w systemie ubezpieczeń społecznych, a tym samym nie są objęci ochroną na wypadek ryzyka związanego z wypadkiem, czy chorobą. Naturalnie ten element nie może być w sprawie decydujący i powodujący zakwalifikowanie czynności zainteresowanego automatycznie do umowy o świadczenie usług. Może jednak rzucać światło na przewartościowanie pojęć dotyczących dzieła, zwłaszcza w przypadku powtarzalnych prostych prac fizycznych wykonywanych przez osoby fizyczne, zwłaszcza w przypadku oceny indywidualnych okoliczności danego wypadku.”

Takie podejście uważa za właściwe także sąd orzekający w niniejszej sprawie. Inaczej bowiem należy podejść do umów o dzieło zawieranych przez dwóch profesjonalistów, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, dotyczących wykonywania specjalistycznych „dzieł” o charakterze jednostkowym, a inaczej do przypadków masowego zawierania przez profesjonalne podmioty umów o dzieło z osobami fizycznymi, których przedmiotem jest wykonywanie prostych, powtarzalnych czynności.

W analizowanym przypadku sąd przyjął więc ostatecznie, iż brak było podstaw do uznania, iż zainteresowanym zostało z góry powierzone wykonanie - wytworzenie - jakiegokolwiek zindywidualizowanego - przy użyciu przy użyciu obiektywnych jednostek metrycznych - dzieła. Zainteresowane w ramach zawartych umów zobowiązały się bowiem de facto do wytworzenia nieokreślonej z góry ilości dekoracji świątecznych (wianków i bukietów). Powyższy fakt stanął na przeszkodzie uznaniu, że wykonywane były odrębne, indywidualne umowy o dzieło. Celem zawartych przez strony umów nie było bowiem osiągnięcie zindywidualizowanego rezultatu w postaci konkretnie określonego zakresu prac, który mógłby zostać oceniony pod względem zgodności z parametrami zakreślonymi przez zamawiającego.

Powyższą okoliczność (zobowiązanie się w ramach umów do wykonywania powtarzających się czynności) potwierdza w ocenie Sądu dodatkowo fakt, że w przypadku zainteresowanej G. O. wynagrodzenie w umowie z zawartej w 2008 r. zostało określone jako akord. Podobnie określano wynagrodzenie w umowach zawieranych przez K. L. z innymi osobami zatrudnianymi na podstawie umów „o dzieło” w 2008 r. Jak przy tym wynika z dokumentów znajdujących się w aktach kontroli ZUS, w 2008 r. K. L. zatrudniała 20 Polek oraz 20 Ukrainek. Przedmiot umów zawieranych z tymi osobami był tożsamy jak przedmiot umów analizowanych w niniejszym postępowaniu. We wszystkich tych umowach wynagrodzenie określono jako „akord” (umowy k. 195, 203, 211, 215, 231, 239, 245, 255, 269, 277, 279, 281, 287, 297, 301, 313, 327, 335, 337, 341, 369, 377, 409, 449, 459, 621, 743, 747, 801, 825, 839, 875, 897, 901, 969, 1047, 1095, 1107, 1133. Dopiero od 2009 r. w zawieranych przez K. L. umowach cywilnoprawnych dotyczących wyrobu, wyplotu wianków, sortowania, segregacji, układania bukietów stawkę wynagrodzenia określono według ceny za 1 sztukę gotowego produktu. Szczególnego podkreślenia wymaga w tym kontekście fakt, iż świadek G. B., z którą

płatniczka zawierała umowy w latach 2008-2010, w tym w 2008 r. umowę, w której stawkę wynagrodzenia określono jako akord (k. 377 akt kontroli ZUS) zeznała, że jej praca w latach 2009 i 2010, kiedy stawkę wynagrodzenia określono według ceny za 1 sztukę, niczym nie różniła się od tej, jaką na rzecz K. L. wykonywała w roku 2008.

Co więcej Sąd zwrócił uwagę, że z wyjaśnień samej płatniczki wynikało, że w razie braku kontrahenta na kolejne produkty w czasie oczekiwania przez K. L. na kolejnego kontrahenta osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych miały przerwę w wykonywaniu prac (k. 14 akt kontroli). Dodatkowo z zeznań przesłuchanych w sprawie (jak również przed organem rentowym) osób wynikało jednoznacznie, że o rodzaju wianków do wykonania osoby zatrudniane na podstawie umów cywilnoprawnych informowane były na bieżąco. Każdego dnia przed przystąpieniem do wykonywania prac osoby z którymi K. L. zawarła umowy cywilnoprawne były instruowane przez K. L. o rodzaju wianków do wykonania w danym dniu. K. L. lub w jej zastępstwie T. P. pokazywały wówczas wzór stroika do wykonania i omawiały sposób jego wykonania. Powyższe potwierdza, że zainteresowane świadczyły prace w zależności od bieżących potrzeb, co wyklucza możliwość uznania łączących je z płatniczką umów za umowy o dzieło. Bieżące powierzanie pracy pozostaje bowiem w oczywistej sprzeczności z istotą umowy o dzieło, przy której strony już w momencie jej zawierania wiedzą, jaki dokładnie przedmiot ma w jej wyniku powstać i w jakiej ilości. W sytuacji gdy zainteresowane w toku trwania umowy wielokrotnie wywiązywały się z jej treści (wyplatały i dekorowały wianki, układały i dekorowały bukiety, sortowały krzewy) nie sposób przyznać, iż w rezultacie doszło do wykonania końcowego z góry określonego dzieła. Rezultat był osiągnięty na bieżąco, jednakże nie w warunkach pozwalających przypisać mu cechy umowy o dzieło.

Kolejną cechą, jakiej stosownie do wyrażanych w orzecznictwie poglądów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie, sygn. akt III AUa 1700/05, OSA 2008, z. 3, poz. 5), oczekuje się od przedmiotu umowy o dzieło i która odróżnia je od przedmiotu umów zlecenia, czy umów o świadczenie usług, jest możliwość poddania umówionego rezultatu („dzieła” – w tym przypadku wytoczonych części) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych, jako ważne kryterium pozwalające odróżnić tę umowę od zlecenia starannego dokonania czynności faktycznych (usług). W ocenie Sądu, jeśli chodzi o przedmiot spornej umowy, bez wątplenia istniała możliwość poddania wytwarzanych przez zainteresowanych wyrobów dekoracyjnych sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Jak bowiem wynika z całości zgromadzonego w sprawie – spójnego w tym zakresie – materiału dowodowego, zainteresowane zajmowały się wykonywaniem samodzielnie wianków świątecznych oraz bukietów z gałęzi ozdobnych i efekty ich pracy podlegały ocenie przez K. L. lub T. P.. Należy jednak pamiętać, że – na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) – także wykonujący usługę odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam fakt więc, że dana osoba (zamawiający, zlecający) przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (w przypadku umowy o świadczenie usług - bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło.

Również przyjęty sposób ustalania wysokości oraz wypłaty wynagrodzenia świadczy przeciwko możliwości uznania spornych umów za umowy o dzieło. Oczywiście, rację ma odwołująca się, gdy twierdzi, iż umowa o dzieło jest w tym zakresie dość elastyczna. Sąd zwrócił jednak uwagę, że wysokość wynagrodzenia określano wprawdzie stawką za 1 sztukę gotowego wyrobu (za wyjątkiem umowy zawartej z zainteresowaną G. O. w 2008r. i L. P. w 2009 r.), jednakże w niniejszym postępowaniu wypłacone większości zainteresowanych wynagrodzenie w żaden sposób nie odpowiadało wykonaniu konkretnej ilości dekoracji. Stawkę wynagrodzenia określono w umowach zawartych z zainteresowanymi jako 1,50 zł za sztukę, tymczasem zainteresowanym T. S. (1) oraz L. P. zgodnie z wystawionymi rachunkami wypłacono po 500 zł brutto, a zatem wynagrodzenie za 333,33 sztuki; zainteresowanym N. R. (2) wypłacono 800 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 533,33 sztuk produktu), O. R. wypłacono 1300 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 866,66 sztuk produktu), O. P. wypłacono 700 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 466,66 sztuk produktu), S. P. wypłacono 200 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 133,33 sztuk produktu), G. O. wypłacono 400 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 266,66 sztuk produktu), zaś S. P. wypłacono 950 zł brutto (co odpowiada wynagrodzeniu za wykonanie 633,33 sztuki produktu). Wyłącznie w przypadku L. P., M. P. oraz S. P. wysokość wynagrodzenia odpowiadała wykonaniu konkretnej ilości

sztuk: odpowiednio 200 sztuk produktu po 1,50 zł za sztukę (wynagrodzenie 300 zł), 198 sztuk (wynagrodzenie 297 zł), 100 sztuk (wynagrodzenie 150 zł).

Mając na uwadze powyższe, nie można było uznać, aby wypłacane przez płatniczkę osobom zatrudnianym w ramach umów cywilnoprawnych wynagrodzenie miało charakter wynagrodzenia za konkretny rezultat. W przypadku większości osób wykonujących na rzecz płatniczki prace przy produkcji dekoracji wysokość wypłaconego wynagrodzenia nie miała bowiem żadnego przełożenia na ilość wykonanej pracy. Co prawda płatniczka wskazywała, że wypłacając zainteresowanym wynagrodzenie dokonywała potrąceń z tytułu kosztów zakwaterowania zainteresowanych, na okoliczność czego przedstawiła sporządzone przez siebie kalkulacje, jednak również po doliczeniu ewentualnych potrąceń kwoty wynagrodzeń po przeliczeniu nie przekładały się na wymierną ilość wykonanych produktów. I tak, np. w przypadku T. S. wynagrodzenie wyniosło 500 zł, potrącenie 230 zł (k. 173 akt kontroli), łącznie 730 zł, co odpowiada 486,66 sztukom produktu, w przypadku I. S. wynagrodzenie wyniosło 200 zł, potrącenie 120 zł, łącznie 320 zł, co odpowiada 213,33 sztukom produktu.

Na koniec należy zwrócić uwagę także na niemającą bezpośredniego dla rozstrzygnięcia, ale istotną okoliczność, że – jak wskazywano już na wstępie - analogiczne umowy jak z zainteresowanymi w niniejszej sprawie osobami, obywatelkami Ukrainy, K. L. zawierała z Polkami. Płatniczka przyznała przy tym, że obowiązki Polek i Ukrainek niczym się nie różniły, gdyż w ramach umów „o dzieło” zarówno Polki, jak i Ukrainki wykonywały te same prace przy wyrobieniu wianków i bukietów z krzewów ozdobnych. Po przeprowadzonej kontroli organ rentowy zakwestionował nie tylko umowy zawierane przez płatniczkę z Ukrainkami, ale również umowy zawierane z Polkami. Tymczasem płatniczka nie zakwestionowała prawidłowości ustaleń organu rentowego w tym ostatnim zakresie (sąd wyprowadza powyższy wniosek z faktu, że do tutejszego wydziału nie wpłynęło ani jedno odwołanie K. L. (1) od wydanych przez ZUS decyzji dotyczących umów zawieranych przez nią z Polkami).

Reasumując, trzeba więc wskazać, iż sąd nie miał wątpliwości, że celem zawartych między stronami umów nie było wykonanie konkretnych, z góry określonych „dzieł”. W dacie podpisywania umów strony nie uzgodniły produktu finalnego, określiły jedynie rodzaj czynności i czas przez jaki miały te czynności trwać oraz wysokość wynagrodzenia. Co istotne, płatniczka nie przedstawiła dowodów wskazujących na okoliczność, że prace wykonywane przez zainteresowane wykraczały poza klasycznie rozumianą usługę. Przeciwnie, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy przemawiał za uznaniem, że zainteresowane nie wytwarzały dzieł w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Akcentowana przez odwołującą się okoliczność, że niektóre elementy umów o dzieło zostały zachowane – posiadanie cech dzieła powierzonym zainteresowanym zadaniom i brak podporządkowania – nie uniemożliwia przyjęcia takiej kwalifikacji. W obrocie prawnym często spotykane jest łączenie się cech różnych umów w jednym stosunku prawnym, lecz o ostatecznym charakterze (przypisaniu prawnym) decydują zawsze elementy przedmiotowo istotne. W analizowanych w niniejszym postępowaniu stosunkach prawnych, zarówno w zakresie ich wykonywania, jak i faktycznie zamierzonego rezultatu współpracy przeważały znamiona cech charakterystycznych dla umów o świadczenie usług.

Uwzględniając powyższe, Sąd nie miał wątpliwości, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia szeregu umów o świadczenie usług i ten stosunek prawny uzasadniał objęcie zainteresowanych ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi i wypadkowym zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy systemowej.

Mając wszystko powyższe na uwadze, uznając zaskarżone decyzje za prawidłowe, stosownie do przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., sąd oddalił odwołania jako nieuzasadnione, o czym orzeczono w punkcie I. sentencji.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II. na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 4 ust. 1 i w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349 z późn. zm.). Płatniczka w całości przegrała bowiem zainicjowany przez siebie proces, co oznacza, że zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, musi ponieść związane z nim koszty, które w tym przypadku ograniczyły się do wynagrodzenia pełnomocnika organu

rentowego, będącego radcą prawnym. Stosownie do treści § 11 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego stawki minimalne wynoszą 60 zł. Z uwagi na fakt, iż niniejsze postępowanie dotyczyło 13 odrębnych spraw połączonych jedynie przez sąd technicznie do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wysokość wynagrodzenia pełnomocnika należało obliczyć od każdej sprawy osobno, co dało zasądzoną kwotę 780 zł (13 spraw x 60 zł każda).